

Mobile Meds' – for alle som går med en grenseløs lege i magen

Du sitter på lesesalen ved et av Norges universiteter. Hodet er begravd i bøker om sitronsyresyklus og ketonlegemer. Etter et noen år på medisinstudiet har du lært mye. Du har pugget til kvalmen tok deg før siste eksamen. Du traver gangene i hvitt på norske sykehus der du ser norske pasienter og «norske sykdommer» og blir etterhvert flink til å kjenne igjen angina pectoris og dype venetromboser. Men du vet at medisinen er så mye mer. «Hvordan lære mer om det som skjer utenfor Norge?» tenker du, «om helsesystemer i et annet land?» og «kan jeg være til noen nytte?»

En skjevfordelt verden

Nmfs utvekslingsprosjekt Mobile Meds' gir studenter muligheten til å lære mer om helsetilstanden i Sør-Afrika og å bidra til at befolkningen i slumbyene, såkalte townships, mottar helsehjelp. Håpet er at studentene kommer hjem med økt engasjement og kunnskap for å gjøre noe med den ulikheten og urettferdigheten som preger verden i dag. Helsesektoren er intet unntak.

Mobile Meds reiser ut med denne bilen. Foto privat

Det skal jobbes på mobile klinikker

Prosjektet er et samarbeid med den Sør-Afrikanske organisasjonen SHAWCO som er tilknyttet Universitetet i Cape Town. Organisasjonen engasjerer hundrevis av frivillige studenter i ulike typer sosialt arbeid. De sør-afrikanske medisinstudentene har ferie i juli og da tar de norske studentene over de mobile klinikkene som går ut til townshipene for å tilby tilnærmet gratis helsehjelp til befolkningen. Studentene tar i mot pasienter, undersøker og foreslår tentativ diagnose, alltid under tilsyn av lege. Nmf arrangerer også i samarbeid med SHAWCO, forelesninger om tilstander man møter på klinikkene, om sosialt entreprenørskap og global ulikhet, etikk og helse.

Populært prosjekt

Prosjektet gikk av stabelen første gang sommeren 2009 og responsen var overveldende med over hundre søkere til bare tolv plasser – åtte kliniske og fire prekliniske. 2010 ble ikke noe unntak, med samme antall søkere. De prekliniske studentene får ansvar for venteromsundervisning der de skal holde presentasjoner for pasienter og gi råd knyttet til helse. Opplegget her bygger på erfaringer fra en lokal undervisningsorganisasjon i Cape Town. De kliniske studentene har hovedansvaret for konsultasjonene.

Store forventninger og gode sko

Aslak W. Kristoffersen som studerer i Trondheim, deltok i Mobile Meds' 2010. Neste år skal han studere tropemedisin ved Liverpool School of Tropical Medicine.

Aslak W. Kristoffersen. Foto privat

– Jeg søkte fordi jeg ønsker å oppleve noe annet. Kun 0,07 % av verdens befolkning bor i Norge. Et godt utvalg av disse møter vi gjennom uketjeneste, utplassering i lokalsykehus og i turnus. Hva med de resterende 99,93 %, spør han. Han gledet seg til møte med pasientene, å lære mer om infeksjonssykdommer, og å møte problemstillinger som ikke er like vanlig i Norge.

Det var heller ikke negativt at fotball-VM i Sør Afrika ble arrangert like før prosjektstart. Planen var å kjøpe en vuvuzela som han skal ta med på førstedivisjonskamp på Melløs stadion i Moss når han kommer hjem! I sekken hadde han med seg hvit frakk og stetoskop, malariamedisin til safari, et lite reiseapotek, kamera og Mac – og sist, men ikke minst – gode sko.

Hanne Lichtwarck

lichtwarck.h@gmail.com
Norsk medisinstudentforening

Medisinstudentbevegelse for økt tilgang til livsnødvendig medisin

Ifølge Verdens Helseorganisasjon (WHO) dør ti millioner mennesker årlig grunnet manglende tilgang til behandling for sykdommer det eksisterer medisiner til (1).

En av de mest fremtredende årsakene til dette er patentretten beskyttet av TRIPS-avtalen (2,3). Patentretten på en medisinsk innovasjon (f. eks. en ny hiv-/aids-medisin) beskytter innehaveren av patentet, i de fleste tilfeller et farmasøytisk selskap, mot konkurranse i inntil 20 år. Dette betyr at et annet farmasøytisk selskap må vente med å produsere medisinen til patentet har gått ut. Monopol på legemidler med patent fører til at prisene drives langt over det som ville

vært markedspris, da prisen settes etter hva produsenten ønsker. Industrien forsvare de høye prisene med argumentet om at de er nødt til å ta høye priser for å tjene inn det de har brukt på forskning og utvikling av legemiddelet (4), et argument de også bruker når de skal forsvare manglende forskning på tropiske sykdommer som har høy prevalens i lav- og mellominntektsland (5).

Universities Allied for Essential Medicine (UAEM) er en studentledet interna-

sjonal bevegelse som ble startet i USA i 2001, og som oppstod i kjølvannet av en prosess på Yale hvor studenter, sammen med Leger Uten Grenser, presset universitetsledelsen til å forhandle ned prisen på hiv-/aids-medisinen Lamuvidine fra det farmasøytiske selskapet Bristol-Myers Squibb i Sør-Afrika (6) siden Yale hadde det opprinnelige patentet for Bristol-Myers Squibb tok lisens på det. Prisen i Sør-Afrika ble da redusert med 30 ganger (7).

UAEM i Norge?

UAEM ble grunnlagt for å påvirke verdens universiteter til å gjøre godene av uni-